Hesteturisme i Odsherred Kommune som parameter for bedre rideadgang, bosætning, nicheerhverv og landdistriktsudvikling

- 9 heste skaber én arbejdsplads

Foto: Claus Starup.

Strategidokument

Udarbejdet af:
Arbejdsgruppen "Ridestier for ALLE i Odsherred"
Februar 2019

Titel:
”Hesteturisme i Odsherred Kommune som parameter for bedre rideadgang, bosætning, nicheerhverv og landdistriktsudvikling
- 9 heste skaber én arbejdsplads”

Forsidefoto:
Claus Starup

Udarbejdet af:
Arbejdsgruppen ”Ridestier for ALLE i Odsherred”

Lisbeth Mortensen: Formand for Odsherreds Rideklub

Kirsten Egholm Jensen: Dansk Ride Forbunds kredsrepræsentant, for Odsherred Kommune og i Friluftsrådet Nordvestsjælland

Rikke Søegaard: Odsherreds Landboforening og Odsherreds Landbo Mægler

Jan Søegaard: Dragsholm Sparekasse

Nina Lemkow: Freelance konsulent, Åbne Landskaber og medlem af foreningen FerieRytter

Jørn Hartvig Larsen: Bestyrelsesmedlem i Friluftsrådet Nordvestsjælland samt klubkomitéformand og hovedbestyrelsesmedlem i Dansk Islandshesteforening

Sendt til:
Miljø- og Klimaudvalget i Odsherred Kommune

Februar 2019

Indhold

Forord 4
1. FN´s Verdensmål 5
2. Kommuneplan 2017-2029 5
3. Riderute Odsherred - status på arbejdet 2015-2018 5
4. Bosætningspotentialet – turismen som et sted – UNESCO Global Geopark Odsherred 6
5. Oplevelsesøkonomi og vækst i Odsherred gennem lokale nicheerhverv og landboturisme 6
6. Udfordringer med adgangen til naturen, kystlandskabet og sommerhusområderne til hest 7
7. Ressourcer til synlighed og udvikling af hesteturisme i Odsherred Kommune 8
8. Ressourcer i forbindelse med stiplanlægning i Odsherred Kommune 8
9. Sammenfatning 9

Bilag: Grafisk fremstilling - Hesteturisme som parameter for landdistriktsudvikling

Forord

Arbejdsgruppen ”Ridestier for ALLE i Odsherred” er en uafhængig, frivillig arbejdsgruppe, i regi af Odsherreds Rideklub, som blev etableret i 2015 med det formål at forbinde statsskovene med sikre ridestier samt sikre adgang fra Odsherreds Rideklub til Jyderup Skov. Gennem årene har arbejdsgruppen arrangeret og deltaget i den årlige Geoparkfestival med guidede rideture for ryttere med egen hest på nye ruter hvert år og med stor succes og deltagelse af ryttere fra hele landet.

Det har dog vist sig, ikke at være en nem opgave at få adgang med hest på Odsherred Kommunes arealer, herunder kommunale vejstrækninger samt private arealer i det åbne land og de store sommerhusområder, der fører ned til strandene i Odsherred.

Derfor har arbejdsgruppen valgt at skrive dette strategidokument for at synliggøre de overordnede værdier, udviklings- og bosætningspotentialer, der er i hestesektoren i forbindelse med udvikling af hesteturisme i Odsherred Kommune.

Odsherred er en naturskøn kommune med mange bosiddende aktive ryttere og samtidig Danmarks største sommerhusområde, hvoraf flere og flere turister også er ryttere og efterspørger ridemuligheder og muligheder for, at medbringe egen hest på ferie m.v. Der er derfor behov for, at Odsherred kommune også forholder sig til det, og vedtager sikre rideruter rundt i Odsherred til glæde og sikkerhed for lokalsamfundet, turisterne og ikke mindst gavner det vækst og tilflytning til Odsherred.

Sidst men ikke mindst skal nævnes, at der i 2018 blev oprettet et 4-årigt projekt "Ridespor-Danmark", der hovedsageligt er finansieret af Danmarks Idrætsforbund. Projektet er forankret i Dansk Islandshesteforening og Dansk Ride Forbund. Hovedformålet med projektet er at skabe *forbedret adgang for ALLE rytteres udfoldelsesmuligheder- og mere motion ude i naturen*, i forhold til aktiviteter inden for sport, natur, bredde og klubliv.

Med venlig hilsen

Arbejdsgruppen ”Ridestier for ALLE i Odsherred”

1. FN´s Verdensmål
Strategidokumentet beskæftiger sig overordnet med FN´s Verdensmål nr. 11, Bæredygtige byer og lokalsamfund med fokus på jobskabelse, identitet, bæredygtig vækst og ansvarlighed på landet og i landsbyerne i Odsherred Kommune:

FN´s verdensmål nr. 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund, særligt med fokus på følgende delmål og indikatorer for opfølgning af verdensmålene: 11.3, 11.4, 11.7, 11.7a.
https://www.verdensmaalene.dk/maal/11

2. Kommuneplan 2017-2029
Med udgangspunkt i nedenstående uddrag fra Kommuneplan 2017-2029, kap. 6 Ferie og Fritid har arbejdsgruppen *"Ridestier for ALLE i Odsherred"* udarbejdet strategidokument *"Hesteturisme i Odsherred Kommune som parameter for bedre rideadgang, bosætning, nicheerhverv og landdistriktsudvikling"* i håbet om derigennem at skabe bedre adgang for lokale ryttere både i dagligdagen samt gæster og turister i Odsherred.

*"Der er ingen sammenhængende rideruter i Odsherred. For at fremme rideturismen og **bosætning** af hestefolk, vil Byrådet være med til at understøtte muligheden for at ride på sammenhængende ruter i tilknytning til privat overnatning og høhoteller, samtidig medvirke til at skabe et sikkert ridestisystem i Odsherred for dagligryttere. I den kommende planperiode bør sammenhængende rideruter – Ridestier for Alle - i hele Odsherred **samtænkes** med en fremtidig **udviklingsplan** for **Geopark Odsherred** i det åbne land, kystlandskabet og sommerhusområderne."*

Grafisk fremstilling af *"Hesteturisme som parameter for landdistriktsudvikling"* vedlagt som bilag til dette dokument.

3. Riderute Odsherred - status på arbejdet 2015-2018
Formålet med en sammenhængende riderute i Odsherred er:

- At skabe sikker rideadgang for lokale ryttere i dagligdagen samt danne grundlag for hesteturisme, bosætning, nicheerhverv og landdistriktsudvikling.

- Statsskovene i Odsherred skal forbindes med en sikker og naturskøn oplevelsesrute, der er kædet sammen med lokale sløjfestier. Naturstyrelsen har tilkendegivet opbakning til rideruten på statslige arealer og skove. Senest er der i 2018 etableret hestefold ved Sandskredets parkering i Kongsøre Skov.

I alt har Arbejdsgruppen "Ridestier for ALLE i Odsherred" siden 2015 cyklet, kørt og redet rundt i Odsherred og udarbejdet skitseforslag til i alt 85 km rideruter, som illustreret på figur 1.

På figur 2 er skitseret et forslag til den første etape af Riderute Odsherred på ca. 35 km fra Kongsøre Skov til Nakke. For at kunne effektuere den samlede rute, mangler der dog 2 forbindelser, dels ved Anneberg og dels ved Østerlyng. Ved Anneberg vil dialog med div. lodsejere og grundejerforeningen kunne skabe den nødvendige forbindelse.

Ved Østerlyng havde arbejdsgruppen et ønske om at ride langs landvandskanalen, som ejes af Odsherred Forsyning. Grundet protester fra naboer i forbindelse med en høring, har Forsyningen dog valgt at underkende dette forslag om ridning langs kanalen. Derfor søger arbejdsgruppen Odsherred Kommune om hjælp til at finde en alternativ og sikker riderute over Østerlyng.

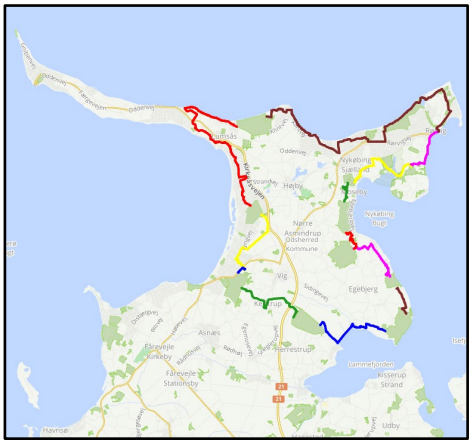

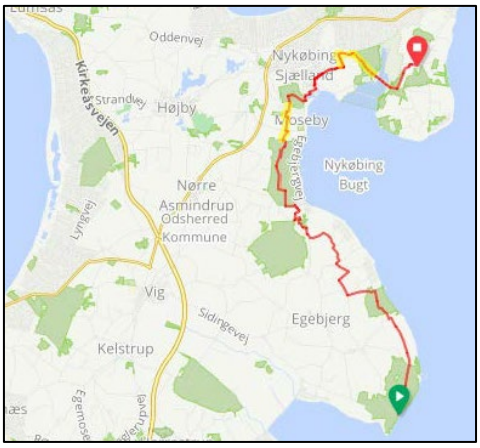

Figur 1, TV. Skitseforslag over "Riderute Odsherred" fra skov til skov - Ridestier for ALLE i Odsherred 2015-2018.
Figur 2, TH. Skitseforslag til den første etape af "Riderute Odsherred". Rød linje: Den samlede riderute, ca. 35 km fra Kongsøre Skov til Nakke. Gule linjer: Manglende forbindelse til riderute ved Anneberg og Østerlyng.

4. Bosætningspotentialet – turismen som et sted – UNESCO Global Geopark Odsherred

De seneste års voksende trend med at tage sin egen hest med på ferie har skabt et stigende behov for også at bosætte sig på landet for at udleve drømmen helt om sit eget sted med heste.

Odsherred har i dag mange landejendomme og landbrug med produktionsstalde og længer, der ikke længere tjener det formål, de blev bygget til i landbruget. Disse bygninger vil kunne ombygges i mere eller mindre omfang til høhoteller og B&B. Der vil være behov for disse ved etablering af rideruter i Odsherred, idet hesteturister vil efterspørge overnatningsmuligheder, hvor egen hest kan medbringes.

Denne drøm hænger ofte sammen med drømmen om hestehold. For at gøre Odsherred mere attraktiv for købere til landejendommene, er det derfor vigtigt, at der også i kommunen arbejdes aktivt på, at gøre Odsherred hestevenlig ved adgang til strandene og etablering af rideruter og sløjfestier.

For at fastholde status som UNESCO Global Geopark frem til næste re-evaluering i 2022, vil et tiltag som ridestier for ALLE og udvikling af borgerinddraget hesteturisme med fordel kunne medtages som udviklingspotentiale, jf. Geopark Odsherreds strategi 2019-2024 om at forbedre bosætning og øget vækst, som er med til at skabe flere jobmuligheder m.v.

5. Oplevelsesøkonomi og vækst i Odsherred gennem lokale nicheerhverv og landboturisme

Alsidige oplevelser i det danske kultur- og naturlandskab er en afgørende del af turismeudviklingen i Danmark. Særligt landdistrikterne har et stort udviklingspotentiale inden for oplevelsesøkonomi, servicefag og etablering af mikrovirksomheder, der kan være med til at sikre lokale arbejdspladser, styrke den lokale kulturarv og identitet samt bidrage til et samlet turismeprodukt med nærværende og forskelligartede turistoplevelser.

Hesteturisme udgør et lille, men voksende erhverv i Danmark og bidrager positivt til landdistriktsudviklingen. Ligesom andre typer *"special interest", "outdoor tourism"* er oplevelsesøkonomi inden for ridning, hestevognskørsel, events ifm. sport og ferie, er det af afgørende betydning, for at gæsterne oplever et kvalitativt turismeprodukt under deres ophold, at de fortsætter med at være loyale. Desuden begynder en ny slags turistvirksomheder at skyde frem, der kombinerer business med pleasure – også kaldet *"bleasure"* – en kombination af oplevelser og forretning.

Det økonomiske bidrag fra hestesektoren er stort til lokalområdet. En øget aktivitet vil have betydning for mange andre interessenter, der er stærkt bundet til den lokale værdiskabelse. Både den direkte omsætning og de afledte effekter vil tilsammen betyde et højere aktivitetsniveau. Tidligere analyser fra SEGES viser at hestesektoren har en omsætning i Danmark på 21. mia. og genererer på landsplan ca. 19.000 fuldtidsbeskæftigede. Sagt på en anden måde: *9 heste skaber én arbejdsplads!*
https://www.landbrugsinfo.dk/Heste/Sider/HESTESEKTOREN.pdf

Uddrag af rapport om Hestesektoren, SEGES 2007: Hesterelaterede erhverv i samfundet i dag.

Odsherred rummer mange overnatningsmuligheder i form af sommerhuse, campingpladser, B&B og kun få hoteller, men overnatningsproduktet er kun relevant så længe, der findes natur- og kulturbaserede oplevelser, der understøtter hele familien. Hesteturisme er en populær ferieaktivitet, og ferieformen udvider skuldersæsonen (april og maj samt september og oktober) og skaber afledte effekter i landbruget, detailhandlen og overnatninger m.v.

6. Udfordringer med adgangen til naturen, kystlandskabet og sommerhusområderne til hest

Det er tilladt at ride i offentlige skove, mens det som udgangspunkt ikke er tilladt at ride i privatejede skove. En række private skovejere tillader ridning i deres skove, dog ofte mod betaling.

Veje og stier i det åbne land kan lukkes for ridning uden nærmere begrundelse. Ryttere udelukkes i en række tilfælde fra rekreative stier. Kysten, hvor ridemulighederne som udgangspunkt er relativt gode, er ofte utilgængelig, hvorfor ridemulighederne ikke kan udnyttes. Heste skal i henhold til færdselsloven følge de samme regler som et køretøj, hvorfor ryttere mange steder er henvist til at ride på kørebanen, selv om vejen er kantet af cykelstier. (Uddrag fra Ridepolitisk redegørelse, Friluftsrådets bestyrelse 2012).

Færdsel til hest i naturen og det åbne land er reguleret i forskellige love og bekendtgørelser:

- Mark- og vejfredsloven
- Lov om naturbeskyttelse (naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelsen om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen (adgangsbekendtgørelsen)
- Færdselsloven
- Lov om offentlige veje (vejloven)
- Lov om private fællesveje (privatvejsloven)

7. Ressourcer til synlighed og udvikling af hesteturisme i Odsherred Kommune

Inddragelse af frivillighed, hestefolket i Odsherred.

Hestefolket i Odsherred ses især gennem rideklubbernes meget stærke, frivillige arbejde, hvor de gennem organiseret foreningsarbejde er i stand til at løfte i flok og forene interessen omkring heste mellem fastboende, turister og kommende bosættere. I processen med at etablere et nyt hestekulturcenter ved Vig er der allerede vist stor opbakning fra det lokale erhvervsliv i Odsherred.

For at skabe synlighed og opmærksomhed omkring arbejdet med bedre adgang for lokale ryttere i dagligdagen, turister og kommende bosættere i Odsherred over en årrække, beder arbejdsgruppen Odsherred Kommune om at afsætte ressourcer og administrative årsværk til følgende processer:

- *Facilitering af workshops for borgere og frivillige, der gerne vi lave ridestier samt organisering af et lokalt netværk for rideruteaktører f.eks. i lokale riderutelaug.*
- *Afholdelse af hesteturismekonference og festival med lokale aktører med fokus på udvikling af mikro-erhverv og turistoplevelser til hest.*
- *Koordinering og udvikling af hesteturisme-potentialet i Odsherred med lokale rideruteaktører, potentielle høhoteller, B&B-steder, turudbydere og oplevelser m.v.*

Som medfinansiering til udvikling af hesteturisme i Odsherred kan der med fordel søges midler hos eksterne puljer og fonde.

8. Ressourcer i forbindelse med stiplanlægning i Odsherred Kommune

For at forbinde de offentlige skove er det nødvendigt at Odsherred Kommune er foregangsmand med etablering af ridning på kommunale arealer og allerede etablerede stier og veje i det åbne land, særligt på private fællesveje i de store sommerhusområder på vest- og nordkysten, som kan skabe bedre adgang til strandene.

Igennem kommunal planlægning kan der skabes et grundlag for etablering af flerbrugerstier, som tilgodeser alle brugere gennem en helhedsorienteret stiplanlægning. Dette skal ske i et koordineret samarbejde mellem Odsherred Kommune som myndighed på adgangsområdet på private arealer og Naturstyrelsen som myndighed på statslige arealer og skove samt de eksterne interesseorganisationer, som arbejder for bosætning, vækst og erhvervsudvikling. Det kunne f.eks. være Geopark Odsherred, VisitOdsherred, Odsherreds Landboforening, de lokale rideklubber, Friluftsrådet, Odsherred Erhvervsforum og andre samarbejdspartnere.

Ved et koordineret samarbejde mellem kommune, eksterne organisationer og frivillige med forankring i lokalsamfundet beder arbejdsgruppen kommunen om at afsætte ressourcer og administrative årsværk til følgende processer:

- *Udarbejdelse af Stihandlingsplan, hvor stier for alle brugergrupper og flerbrugerstier er tænkt ind i, samt forbedret adgang for heste til strandene i Odsherred mellem 1. juni og 31. august i bestemte tidszoner i døgnet. Stihandlingsplanen indeholder også forslag til placering af friluftsinventar så som pausefolde, rastepladser med bindebomme og overnatningspladser med shelters.*
- *Skilte-revidering i det åbne land og sommerhusområderne.*
- *Opsætning af nye skilte i forbindelse med eksisterende og nye flerbrugerstier.*

Som eksempel kan her nævnes Sønderborg Kommunes Stihandlingsplan 2018-2022 og "Riderute Als"
https://sonderborgkommune.dk/sites/all/files/Forvaltninger/stihandlingsplan_2018-2022_2.pdf

http://sonderborg.dk/da/content/riderute-als

Som medfinansiering til etablering af friluftsinventar og skiltning m.v., kan der med fordel søges midler hos eksterne puljer og fonde.

9. Sammenfatning

Ridestier for ALLE i Odsherred og en helhedsorienteret stiplanlægning er både til gavn for fastboende hele året, en udvidet turistsæson med nye oplevelsesmuligheder, et nyt bosætningspotentiale, etablering af mikroerhverv mv. samt den direkte omsætning og afledte effekt i hestesektoren.

Hesteturismen har eksisteret på trods af manglende infrastruktur, synlighed og produktudvikling. Branchen rummer således et enormt potentiale for udvikling og kvalitetsløft på tværs af de mange genrer inde for hesteturisme. Dette kan kun ske igennem dialog, netværk og vidensdeling, som kan skabe nye udviklingsprojekter og initiativer i Odsherred til gavn for deltids- og / eller fuldtids hesteturismeudbydere.

Med 25.000 sommerhuse, campingpladser og et område som satser på turisme, har Odsherred et kæmpe potentiale for at udvikle *Hesteturisme i Odsherred Kommune som parameter for bedre rideadgang, bosætning, nicheerhverv og landdistriktsudvikling – 9 heste skaber én arbejdsplads*. Det fordrer ud over opbakning fra Byrådet, andre offentlige myndigheder og eksterne organisationer også medvirken fra lokalsamfundet, hvor lodsejere, landmænd og lokale virksomheder samarbejder og *skaber vækst for hinanden.*

Bilag: Hesteturisme som parameter for landdistriktsudvikling